

VENDIM
Nr. 78, datë 13.4.2022

**MBI RREGULLAT E TREGUT SHQIPTAR TË BALANCIMIT TË ENERGJISË
ELEKTRIKE, MIRATUAR ME VENDIMIN NR. 106, DATË 2.7.2020**

Në mbështetje të nenit 16, pika 5, të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, të ndryshuar; dhe të nenit 15 të “Rregullores për organizimin, funksionimin dhe procedurat e ERE-s”, miratuar me vendimin e Bordit të Entit Rregullator të Energjisë (ERE), nr. 96, datë 17.6.2016, Bordi i ERE-s, në mbledhjen e tij të datës 13.4.2022, mbasi shqyrtoi relacionin nr. 486 prot., datë 8.4.2022, të drejtorive teknike, “Mbi propozimin e shoqërisë OST sh.a. për rregullat e tregut shqiptar të balancimit të energjisë elektrike, miratuar me vendimin nr. 106, datë 21.12.2021,

konstatoi se:

- OST sh.a., nëpërmjet shkresës nr. 5977/7 prot., datë 9.12.2021, ka sjellë propozimin në ERE “Mbi rregullat e tregut shqiptar të balancimit të energjisë elektrike, miratuar me vendimin nr. 106, datë 2.7.2020”.

- Bordi i ERE-s, me vendimin nr. 255, datë 21.12.2021, “Mbi propozimin e shoqërisë OST sh.a., për rregullat e tregut shqiptar të balancimit të energjisë elektrike, miratuar me vendimin nr. 106, datë 2.7.2020”, ndër të tjera, vendosi si më poshtë vijon:

- Pranimin e pjesshëm të propozimit të shoqërisë OST sh.a., “Për rregullat e tregut shqiptar të balancimit të energjisë elektrike”, miratuar me vendimin nr. 106, datë 2.7.2020.

- Fillimin e procedurës për rishikimin e pikës 2, të vendimit të Bordit të ERE-s nr. 89, datë 31.3.2021, “Për rregullat e tregut shqiptar të balancimit të energjisë elektrike nga data 1 prill 2021”.

- Fillimin e procedurës për amendimin e “Rregullave të tregut shqiptar të balancimit të energjisë elektrike”, miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106, datë 2.7.2020, lidhur me garancitë financiare.

- OST sh.a. të paraqesë në ERE analizën përkatëse për llogaritjen e vlerës minimale të garancisë financiare prej 10 milionësh ALL.

- Zgjatjen e efekteve juridike të pikës 2, të vendimit të Bordit të ERE-s nr. 155, datë 30.6.2021, deri në datën 15 prill 2022.

- Në vijim të vendimit të Bordit të ERE-s nr. 255, datë 21.12.2021, nëpërmjet shkresës nr. 1 prot., datë 5.1.2022, u realizua njoftimi i shoqërisë OST sh.a. mbi vendimmarrjen e ERE-s dhe me shkresën nr. 358 prot., datë 9.3.2022, ERE ka rikujtuar palët për të shprehur opinionet përkatëse lidhur me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 255/2021.

- Vendimi i Bordit të ERE-s nr. 255/2021 është publikuar në faqen zyrtare të ERE-s: www.ere.gov.al.

- Shoqata AREA, nëpërmjet shkresës nr. 1810/139 prot., datë 24.3.2022, midis të tjerash parashtron, se: “Në lidhje me propozimin e OST-së, ne mendojmë se vendosja e një kolaterali optimal është shumë i rëndësishëm për sigurinë e operimit dhe jemi dakord në përgjithësi me vlerat”.

- Lidhur me sa parashtruar më sipër nga shoqata AREA, nëpërmjet shkresës nr. 1810/139 prot., datë 24.3.2022, vlerësojmë se janë dhënë mendime të përgjithshme mbi ecurinë e tregut të balancimit të energjisë elektrike për disa çështje që nuk janë pjesë e vendimmarrjes së Bordit të ERE-s, të shprehura nëpërmjet vendimit nr. 255/2021.

- Vendimi i Bordit të ERE-s nr. 255/2021, ka përcaktuar: “Fillimin e procedurës për rishikimin e pikës 2, të vendimit të Bordit të ERE-s nr. 89, datë 31.3.2021, “Për rregullat e tregut shqiptar të balancimit të energjisë elektrike nga data 1 prill 2021”.

- Pika 2 e vendimit të Bordit të ERE-s nr. 89, datë 31.3.2021, “Për rregullat e tregut shqiptar të balancimit të energjisë elektrike nga data 1 prill 2021”, përcakton se: “Mekanizmi i garancisë

financiare që OST sh.a. do të aplikojë për pjesëmarrësit në tregun e balancimit të jetë ai i përcaktuar në Rregullat e mekanizimit të përkohshëm të balancimit”, miratuar me vendimin e Bordit të ERE nr. 193, datë 24.11.2017”.

- Fillimi i procedurës së shqyrtimit të propozimit të OST sh.a. nëpërmjet shkresës nr. 5977/7 prot., datë 9.12.2021, të trajtuar nëpërmjet vendimit të Bordit të ERE-s nr. 255/2021, lidhet me garancitë financiare të cilat janë duke u aplikuar në tregun e balancimit të energjisë elektrike. Për këtë pikë shoqata AREA në shkresën nr. 1810/ 139 prot., datë 24.3.2022, parashtrohet se: “Në lidhje me propozimin e OST-së, ne mendojmë se vendosja e një kolaterali optimal është shumë e rëndësishme për sigurinë e operimit dhe jemi dakord në përgjithësi me vlerat”.

- Nëse shoqata AREA gjykon se duhet të bëhen ndryshime të tjera në rregullat e Tregut të Balancimit të Energjisë Elektrike të miratuara me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106/2020, duhet të bëjë një kërkesë në ERE konform akteve ligjore në fuqi, ku të paraqesë argumentet mbi nevojën për ndryshime në rregullat e tregut të balancimit në fuqi dhe të cilat janë në zbatim që nga data 1 prill 2021.

- OST sh.a., nëpërmjet shkresës nr. 1413/2, datë 29.3.2022, protokolluar në ERE me nr. 316/2 prot., datë 30.3.2022, ka dhënë sqarimet përkatëse për shoqatën AREA.

- Gjithashtu, në vijim të komunikimit, KESH sh.a., nëpërmjet shkresës nr. 1434 prot., datë 17.3.2022, protokolluar në ERE me nr. 395, datë 23.3.2022, ka parashtuar në ERE, si më poshtë vijon: “Në përgjigje të propozimit të OST sh.a. bërë me shkresën nr. 5977/7, datë 9.12.2021, lidhur me Rregullat e Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike dhe, veçanërisht, rregullave për garancitë financiare të pjesëmarrësve të tregut, shprehemi parimisht dakord me propozimet dhe shpresojmë që një masë e tillë e propozuar nga OST sh.a. të ndikojë pozitivisht edhe në drejtim të shlyerjes në kohë të detyrimeve përkundrejt Ofruesve të Shërbimit të Balancimit, detyrime të cilat për KESH (në rolin e ofruesit të Shërbimit të Balancimit) janë kthyer në pengesë për ushtrimin e rregullt të aktivitetit tregtar, për më tepër në kushtet kur operojmë në tregun shqiptar të energjisë elektrike nën detyrimin për shërbimin publik”.

- Shoqëria FTL sh.a., nëpërmjet shkresës nr. 757/1 prot., protokolluar në ERE me nr. 358/2 prot., datë 6.4.2022, parashtrohet, si më poshtë vijon: “Në vijim të shkresës tuaj nr. 358 prot., datë 9.3.2022, me lëndë: ‘Kujtesë për marrje mendimi për vendimin e ERE-s lidhur me vendimin nr. 106, datë 2.7.2020’, bazuar në propozimet e OST sh.a., paraqitur me shkresat nr. 5977/7 prot., datë 9.12.2021 dhe nr. 1893 prot., datë 23.3.2022, shkresa të publikuara në faqen zyrtare të Entit Rregullator të Energjisë, shprehemi se meqenëse OST sh.a. është në proces vlerësimi dhe rishikimi të plotë të Rregullave të Tregut Shqiptar të Balancimit, FTL sh.a./“OSHEE Group” sh.a., do të paraqesë mendimet/opinionet, pasi të njihet me paketën e ndryshimeve të Rregullave të Tregut të Balancimit”.

- Në pikën 4, të vendimit të Bordit të ERE-s nr. 255, datë 21.12.2021, “Mbi propozimin e shoqërisë OST sh.a., për rregullat e tregut shqiptar të balancimit të energjisë elektrike, miratuar me vendimin nr. 106, datë 2.7.2020”, është vendosur, se: “OST sh.a. të paraqesë në ERE analizën përkatëse për llogaritjen e vlerës minimale të garancisë financiare prej 10 milionësh ALL”.

- Lidhur me sa kërkohet në këtë pikë të vendimit të ERE-s, OST sh.a., nëpërmjet komunikimit me *e-mail* të protokolluar në ERE me nr. 1/1, datë 20.1.2022, ka paraqitur disa llogaritje dhe tabela të përdorura për nxjerrjen e vlerës minimale të garancisë financiare prej 10 milionësh ALL.

- Vlerësojmë se OST sh.a. në zbatim të përcaktimeve të pikës 4, të vendimit të Bordit të ERE-s nr. 255/2021, do të duhej të sillte një analizë të plotë për sa kërkuar dhe jo vetëm tabelën e vlerave të përdorura në analizë.

- Duke marrë në konsideratë gjithë sa më sipër parashtuar, shoqëria OST sh.a., e cila ka bërë propozimet nëpërmjet shkresës nr. 5977/7 prot., datë 9.12.2021, për të cilën ka filluar procesi i shqyrtimit nëpërmjet vendimit të Bordit të ERE-s nr. 255/2021, nëpërmjet shkresës nr. 1893 prot.,

datë 23.3.2022, protokolluar në ERE me nr. 395/1, datë 24.3.2022, e cila është publikuar në faqen zyrtare të ERE-s, ka parashtruar, si më poshtë vijon: “Me shkresën nr. 5977/7 prot., datë 9.12.2021, OST sh.a., nisur nga situata e krijuar nga kriza energjetike në gjithë Evropën, e cila ka afektuar edhe Shqipërinë, kërkoi rishikimin e garancisë financiare konform akteve rregullatore në fuqi. Ndërkohë OST-ja po kryen analizën e implementimit të rregullave të mekanizmit të balancimit gjatë periudhës 1-vjeçare. Në këto kushte komiteti përgjegjës i ngritur për rishikimin e rregullave, i ndikuar veçanërisht edhe nga kushtet e krizës, po vlerëson të gjithë skenarët me qëllim që të kemi një rishikim të plotë dhe gjithëpërfshirës të rregullave pjesë përbërëse e të cilave është dhe garancia financiare. Për gjithë sa më sipër, OST-ja do të kërkonte mirëkuptimin tuaj, që propozimet, në lidhje me rishikimin e garancisë financiare të merren në shqyrtim nga ERE, pasi OST-ja të paraqesë paketën e ndryshimeve të rregullave të tregut shqiptar të balancimit (pjesë përbërëse e të cilave është dhe garancia financiare). Duke shpresuar se propozimi ynë do të merret në konsideratë prej jush, jemi të hapur për çdo sqarim të mëtejshëm”.

- Lidhur me sa parashtruar nga OST sh.a. në shkresën e sipërcituar vlerësojmë si më poshtë:

- Rregullat e Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike të miratuara me vendimin e bordit të ERE-s nr. 106/2020, në pikën: 3.3.1 përcaktojnë, se: “Rregullat e TSHB mund të ndryshohen bazuar në shkaqe të argumentuara nga OST sh.a., ERE ose nga çdo pjesëmarrës tregu nëpërmjet një kërkesë të drejtuar OST sh.a., OST sh.a. do të krijojë një komitet përgjegjës për ndryshimin e rregullave, i cili mund të iniciojë ndryshimin e Rregullave të Tregut Shqiptar të Balancimit dhe OST sh.a. do t'i paraqesë zyrtarisht ERE-s ndryshimin e propozuar”.

- OST sh.a., nëpërmjet shkresës nr. 1893 prot., datë 23.3.2022, bën me dije, se: Komiteti përgjegjës i ngritur për rishikimin e rregullave, i ndikuar veçanërisht edhe nga kushtet e krizës, po vlerëson të gjithë skenarët”, me qëllim që të kemi një rishikim të plotë dhe gjithëpërfshirës të rregullave pjesë përbërëse e të cilave është dhe garancia financiare.

- Ngritja e komitetit përgjegjës nga OST sh.a., me qëllim vlerësimin e çdo aspekti të Rregullave të Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike, të miratuara me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106/2020, është një element pozitiv dhe i krijon një mundësi të shtuar pjesëmarrësve të tregut të paraqesin në OST sh.a., si operuese e tregut të balancimit të energjisë elektrike eksperiencën dhe vlerësimet e tyre lidhur me përmirësimin nëse është e nevojshme të rregullave.

- Në këto rrethana për të krijuar një mundësi më të mirë për të gjithë pjesëtarët e tregut të energjisë elektrike për të shprehur vlerësimet respektive në komitetin e ngritur nga OST sh.a. dhe për të pasur një harmonizim të ndryshimeve të rregullave të tregut të balancimit, pjesa e garancive financiare në shqyrtim të vlerësohet në vijim, me paraqitjen nga OST sh.a. të propozimit të referuar në shkresën nr. 1893 prot., datë 23.3. 2022.

- Në të njëjtën kohë në komitetin përgjegjës OST sh.a. duhet të paraqesë dhe të diskutojë me palët e interesit dhe analizën përkatëse për llogaritjen e vlerës minimale të garancisë financiare prej 10 milionësh ALL, analizë të cilën e ka sjellë të paplotë nëpërmjet komunikimit me *e-mail* në ERE.

- Për rrjedhojë vlerësojmë të arsyeshme mbylljen e procedurës së nisur me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 255, datë 21.12.2021, “Mbi propozimin e shoqërisë OST sh.a., për Rregullat e Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike, miratuar me vendimin nr. 106, datë 2.7.2020”.

- Të gjitha propozimet e bëra nga palët e interesit, respektivisht shoqëria KESH sh.a. dhe shoqata AREA, në kuadër të procesit të konsultimit të vendimit të Bordit të ERE-s nr. 255, datë 21.12.2021, të mbahen në konsideratë si nga OST sh.a. në komitetin respektiv, si dhe nga ERE në momentin e shqyrtimit të propozimeve që do të përcjellë OST sh.a., sikurse shprehet me shkresën nr. 1893 prot., datë 23.3. 2022.

- Në pikën 3 të vendimit të Bordit të ERE nr. 89, datë 31.3.2021, është vendosur, se: “Për periudhën deri në 30 qershor 2021, periudha kohore e proceseve ku përfshihen edhe nominimet dhe llogaritjet respektive të disbalancave të kryhet me interval kohor prej 1 ore”.

- Sikurse evidentuar në pikën 3 të vendimit nr. 89/2021 është përcaktuar, se: “Periudha kohore e proceseve ku përfshihen edhe nominimet dhe llogaritjet respektive të disbalancave të kryhet me interval kohor prej 1 ore”.

- Lidhur me këtë përcaktim, OST sh.a. nëpërmjet shkresës nr. 1892 prot., datë 23.3.2022, protokolluar në ERE me numër 400, datë 24.3.2022, ka parashtruar, si më poshtë vijon:

- Në vijim të shkresës tonë nr. 5977/7 prot., datë 9.12.2021, ku në kushtet e shpalljes së gjendjes së emergjencës në furnizimin me energji elektrike, në zbatim të VKM-së nr. 584, datë 8.10.2021, OST ka qenë e detyruar të pezullojë investimet e parashikuara për vitin 2021, duke krijuar po ashtu dhe ngadalësim të procesit të implementimit në platformën elektronike DAMAS të specifikimeve që reflektojnë përmbushjen e parashikimeve të Rregullave të Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike, miratuar me vendimin e ERE-s nr. 106, datë, 2.7.2020.

- Duke marrë në konsideratë dhe kohën e nevojshme të zhvillimit të procedurës për procesin e implementimit në platformën elektronike DAMAS, të gjitha specifikimeve të nevojshme konform rregullave në fuqi dhe të gjetura në kushtet e mosmiratimit të planit të investimeve për vitin 2022, OST vlerëson që nevojitet një periudhë më e gjatë për ta finalizuar këtë proces të rëndësishëm për operimin e tregut balancues.

- Për gjithë sa më sipër, OST kërkon mirëkuptimin tuaj për miratimin e zgjatjes së periudhës së parashikuar në pikën 5 të vendimit të ERE-s nr. 255, datë 21.12.2021 deri në datën 31 dhjetor 2022.

- Lidhur me sa parashtruar nga OST sh.a., për këtë pikë vlerësojmë, si më poshtë:

- OST sh.a. përgjatë periudhës kohore nga 1 prill 2021, momenti kur ka filluar operimi i tregut të balancimit të energjisë elektrike bazuar në Rregullat e Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike të miratuara me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106/2020, nuk ka aplikuar rezolucionin 15-minutësh, si periudha kohore e proceseve ku përfshihen edhe nominimet dhe llogaritjet respektive të disbalancave, por intervalin kohor prej 1 ore.

- Përgjatë kësaj periudhe kohore të operimit të tregut të balancimit të energjisë elektrike, në raportimet periodike të bëra nga OST sh.a. nuk është evidentuar problematikë në tregun e balancimit, e cila të lidhet me intervalin kohor prej 1 ore në të cilin realizohen proceset ku përfshihen nominimet dhe llogaritjet respektive të disbalancave në treg.

- Po ashtu, pjesëtarët e tjerë të tregut të energjisë elektrike, të cilët operojnë në tregun e balancimit nuk kanë përcjellë në ERE shqetësime apo problematika që lidhen me intervalin kohor prej 1 ore në të cilin realizohen proceset ku përfshihen nominimet dhe llogaritjet respektive të disbalancave në treg.

- Në të njëjtën kohë, si rrjedhojë e situatës së krijuar në sektorin e energjisë në tërësi, por edhe të energjisë elektrike në veçanti, mbështetur në nenin 100, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, si dhe nenin 90, të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, të ndryshuar, Këshilli i Ministrave, me vendimin nr. 584, datë 8.10.2021, vendosi: “Për shpalljen e gjendjes së emergjencës në furnizimin me energji elektrike”.

- Pezullimi i planeve të investimeve të shoqërive publike me VKM-në nr. 584, datë 8.10.2021, ka si qëllim kryesor, krijimin e fondeve të nevojshme për të përballuar blerjen e energjisë elektrike me kosto të rritura, për garantimin e furnizimit me energji elektrike të konsumatorëve.

- OST sh.a., nëpërmjet shkresës nr. 1892 prot., datë 23.3.2022 protokolluar në ERE me nr. 400 prot., datë 24.3.2022, ka evidentuar faktin se në kushtet e shpalljes së gjendjes së emergjencës në furnizimin me energji elektrike, në zbatim të VKM-së nr. 584, datë 8.10.2021, OST ka qenë e detyruar të pezullojë investimet e parashikuara për vitin 2021, duke krijuar po ashtu dhe ngadalësim të procesit të implementimit në platformën elektronike DAMAS të specifikimeve që reflektojnë përmbushjen e parashikimeve të Rregullave të Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike, miratuar me vendimin e Bordit të ERE nr. 106, datë 2.7.2020.

- Deklarimi i pamundësisë teknike nga OST sh.a., për shkak se nuk janë realizuar në platformën DAMAS specifikimet që mundësojnë aplikimin e rezolucionit 15-minutësh si periudha kohore e proceseve ku përfshihen edhe nominimet dhe llogaritjet respektive të disbalancave do të pamundësonte operimin e tregut të balancimit në këtë rezolucion kohor. Për rrjedhojë do të mbeteshin të paplotësuara detyrimet që burojnë nga ligji nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, të ndryshuar, mbi rolin e OST-së në sigurimin e shërbimit të balancimit në treg.

- Bordi i ERE-s, me vendimin nr. 108, datë 22.4.2021, ka miratuar “Rregullat e përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimin e energjisë, në përputhje me nenet 50(3) dhe 51(1), të komisionit rregullator të Bashkimit Evropian 2017/2195”. Këto rregulla aplikohen nga OST-të e Evropës kontinentale anëtare të ENTSO-E, që nga data 1 qershor 2021. Aktualisht për OST sh.a. aplikimi i këtyre rregullave është duke u realizuar me intervalin kohor prej 1 ore. Në këtë kontekst aplikimi i intervalit kohor prej 1 ore në tregun e brendshëm të balancimit të energjisë elektrike nuk sjell asnjë pasojë për këtë mekanizëm.

- Duke marrë në konsideratë faktin se OST sh.a., nëpërmjet shkresës nr. 1893 prot., datë 23.3.2022, protokolluar në ERE me nr. 395/1 prot., datë 24.3.2022, bën me dije, se: Komiteti përgjegjës i ngritur për rishikimin e rregullave të tregut shqiptar të balancimit të energjisë elektrike, të miratuara me vendimin e ERE-s nr. 106, datë 2.7.2020, po vlerëson të gjithë skenarët, me qëllim që të kemi një rishikim të plotë dhe gjithëpërfshirës të rregullave, pjesë përbërëse e të cilave mund të jetë dhe rishikimi i intervalit kohor prej 15 minutash në proceset e tregut të balancimit ku përfshihen edhe nominimet dhe llogaritjet respektive të disbalancave, vlerësojmë si kohë të mjaftueshme për përgatitjen e këtyre ndryshimeve dhe përcjelljen në ERE për shqyrtim afatin kohor deri në 30 shtator 2022”.

- Në këto kushte është e nevojshme pranimi i pjesshëm i propozimeve të bëra nga OST sh.a., nëpërmjet shkresës nr. 1893 prot., datë 23.3. 2022, protokolluar në ERE me nr. 395/1 prot., datë 24.3.2022, dhe shkresës nr. 1892 prot., datë 23.3.2022, protokolluar në ERE me nr. 400 prot., datë 24.3.2022. Ky element do të mundësonte, operimin e tregut të balancimit me intervalin kohor prej 1 ore në proceset e tregut të balancimit ku përfshihen edhe nominimet dhe llogaritjet respektive të disbalancave e cila mbetet e vetmja mundësi për funksionimin e këtij tregu.

Për gjithë sa më sipër, Bordi i ERE-s

VENDOSI:

1. Mbylljen e procedurës së nisur me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 255, datë 21.12.2021, “Mbi propozimin e shoqërisë OST sh.a., për rregullat e tregut shqiptar të balancimit të energjisë elektrike, miratuar me vendimin nr. 106, datë 2.7.2020”.

2. Deri më 30 shtator 2022, periudha kohore e proceseve në të cilat përfshihen edhe nominimet dhe llogaritjet respektive të disbalancave të kryhet me interval kohor prej 1 ore.

3. Drejtoria Juridike dhe Zgjidhjes së Mosmarrëveshjeve të njoftojë palët përfshira, për vendimin e Bordit të ERE-s.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Çdo palë e përfshirë në këtë procedurë mund t'i kërkojë ERE-s, brenda 7 ditëve kalendarike nga data e marrjes së vendimit, rishikimin e vendimit të Bordit, në rast se ka siguruar prova të reja që mund ta çojnë Bordin në marrjen e një vendimi të ndryshëm nga i mëparshmi apo për gabime materiale të konstatuara. Për këtë vendim mund të bëhet ankim në Gjykatën Administrative Tiranë, brenda 30 ditëve kalendarike nga dita e publikimit në Fletoren Zyrtare.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR

Petrit Ahmeti